

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

ANDIJON DAVLAT CHET TILLARI INSTITUTI

**«ZAMONAVIY TILSHUNOSLIK YO'NALISHLARI VA CHET
TILLARINI O'QITISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR»**

MAVZUSIDAGI XALQARO II MIY-AMALIY ANJUMAN

**«СОВРЕМЕННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ЯЗЫКОЗНАНИЯ И
ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В ОБУЧЕНИИ
ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ»**

МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

**“MODERN TRENDS IN LINGUISTICS AND INNOVATIVE
APPROACHES TO TEACHING FOREIGN LANGUAGES”**

PROCEEDINGS INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

ANDIJON-2024. 10-IYUN

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

ANDIJON DAVLAT CHET TILLARI INSTITUTI

«ZAMONAVIY TILSHUNOSLIK YO'NALISHLARI VA CHET
TILLARINI O'QITISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR»

MAVZUSIDAGI XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN

«СОВРЕМЕННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ЯЗЫКОЗНАНИЯ И
ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В ОБУЧЕНИИ
ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ»

МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

“MODERN TRENDS IN LINGUISTICS AND INNOVATIVE
APPROACHES TO TEACHING FOREIGN LANGUAGES”
PROCEEDINGS INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE

2024-YIL 10-IYUN

ANDIJON – 2024

Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirining 2024-yil 18-yanvardagi “2024-yilga mo‘ljallangan xalqaro va respublika miqyosida o‘tkaziladigan ilmiy va ilmiy-texnik tadbirlar ro‘yxatini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 16-sonli buyrug‘i, shuningdek, mamlakat ilm-fani nufuzini yanada oshirish va xalqaro ilmiy-texnik hamkorlik ko‘lamini kengaytirishga qaratilgan xalqaro va respublika miqyosidagi ilmiy anjumanlar, simpozium, kongress, seminarlar va boshqa ilmiy hamda ilmiy-texnik tadbirlarni yuqori ilmiy va tashkiliy amaliy darajada samarali o‘tkazilishini ta‘minlash maqsadida Andijon davlat chet tillari institutida “Ingliz tili nazariy aspektlari”, “Ingliz tili va adabiyoti” hamda “Ingliz tili amaliyoti” kafedralari tomonidan “Zamonaviy tilshunoslik yo‘nalishlari va chet tillarini o‘qitishda innovatsion yondashuvlar” mavzusida xalqaro ilmiy-amaliy anjuman o‘tkazildi.

Mas‘ul muharrir(lar):

f.f.n., prof. S.O.Solijonov

Tahrir hay‘ati:

f.f.d.prof. D.A.Rustamov
f.f.d.prof. M.I.Umarxo‘djayev
PhD. dots. M.A.Qurbonov
f.f.d.prof. G‘.M.Xoshimov
f.f.d.prof. V.A.Vositov
PhD. dots. M.G‘.Xoshimov
p.f.n. prof. Sh.S.Alimov
PhD. G.M.Ibragimova
PhD. Q.Umrzakov
kafedra o‘qituvchisi N.Xamidov
kafedra o‘qituvchisi Z.No‘monova

Tahrir nashriyoti bo‘limi muharriri:

A.A.Xomidov

Ilmiy-amaliy konferensiya materiallariga oid mazkur to‘plam, tilshunoslikning zamonaviy yo‘nalishlari va chet tillarini o‘qitishdagi innovatsion yondashuvlar hamda ulardagi dolzarb masalalarga bag‘ishlanligi bilan ahamiyatlidir.

Mazkur to‘plamdan respublika va xorijiy oliy ta‘lim muassasalarida hamda ilmiy-tadqiqot markazlarida faoliyat olib borayotgan olimlar, professor-o‘qituvchilar, doktorantlar, magistrlar va iqtidorli talabalarning ilmiy maqolalari joy olgan.

To‘plamga kiritilgan materiallarning mazmuni, undagi statistik ma‘lumotlar va me‘yoriy hujjatlar sanasining to‘g‘riligiga mualliflarning o‘zlari mas‘uldirlar.

Andijon davlat chet tillari instituti, 2024-yil

of grammar is not isolated, but takes place in context. A variety of exercises and tasks are aimed at achieving students' free communication.

CONCLUSION: Considering all the pros and cons, teachers have to analyze students' needs and capabilities, and think about why they want to study. The English teaching method that teachers choose should be the best fit for their students, teachers should take into account the amount of time they have for their classes, and teachers must pay attention that the classes is also interesting and that the training is pleasant and comfortable for students.

REFERENCES:

1. Methods And Techniques Of Teaching , S. K. Kochhar, 1992
2. Teaching Methodology: Pedagogical Principles and Effective Teaching Strategies , Chaudhary Murtaza, 2023
3. Effective Teaching Methods - ReseaRch-Based Practice, Gary.D.Borich, 2021
4. Creating teaching methods, Marlene.D.Lefever, 1985.
5. The Art of Teaching Speaking: Research and Pedagogy for the ESL/EFL Classroom, Keith S. Folse, 2006

TA'LIM SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR

Xusenova Ibodat Ikrom qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda Xorijiy tili (ingliz tili)

Razakova Shahnoza Dusmatovna

Ilmiy rahbar, boshlang'ich ta'lim nazariyasi kafedrasi o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'lim sohasini rivojlantirishda zamonaviy yondashuvlar, ta'lim sifatida va unga qaratilayotkan e'tibor haqida batafsil ma'lumot berib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Ta'lim , ingliz tili, texnologiya, metodika, integratsiya, elektron portallar.

Kirish

Hozirgi kunda ta'limni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilmoqda. Zamonaviy yondashuvlar, ta'lim sohasini rivojlantirishda juda muhim ahamiyatga ega bo'lib, o'quvchi va o'qituvchilarning bir biri bilan muntazam aloqalarini ta'minlashda yordam beradi. Bu yondashuvlar quyidagi ko'rinishlarda amalga oshirilishi mumkin.

Texnologiyalardan foydalanish: Zamonaviy texnologiyalar, ta'lim jarayonini yanada sifatli va samarali qilishda yordam beradi. O'quvchilar uchun interaktiv darsliklar, ma'ruzalar va onlayn resurslar foydalanish imkoniyatini beradi. Virtual platformalar: O'quvchilar va o'qituvchilar uchun virtual platformalar orqali online darslar o'tkazib borish, vazifalarni topshirish va muloqot qilish imkoniyatini beradi. Mobil ilovalar: Ta'lim sohasini rivojlantirishda mobil ilovalardan ham foydalanish mumkin. Bu ilovalar orqali o'quvchilar darsliklarga kirishi, vazifalarni bajari boshlashi va o'qituvchilar bilan muloqot qilishi mumkin. Elektronik

portallar, Ta'lim tizimlarida elektronik portallar orqali o'quv jarayoni monitoring qilinib boriladi va ma'lumotlar mavjud bo'ladi. Bu zamonaviy yondashuvlar ta'lim sohasini rivojlantirishda juda muhimdir va bu zarur bo'yicha biz ta'lim sohasida yangiliklarni amalga oshiradigan mahsulotlarni ishlab chiqaramiz. Dunyoda integrativ ta'lim (Blended Learning), integratsion metodik yondashuv asosida talabalarining nutqiy kompetentsiyasini takomillashtirish masalasiga doir ilmiy munozaralar va forumlarni tashkil etishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Shuningdek, talabalarining nutqiy kompetentsiyasi tibbiy ta'limda til o'rganishni kommunikativ modelni takomillashtirish, talabalarda interfaol muloqot ko'nikmasini rivojlantirish jarayonida akmeologik va integratsion yondashuvning o'ziga xosliklarini aniqlashtirish, kommunikativ hamkorlikni tashkil etishning interfaol texnologiyalarini ishlab chiqish hamda samarali foydalanish, oliy ta'lim darajasini sifat jihatidan metodik takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Bu esa talabalarining nutqiy kompetentsiyasini integratsion metodik rivojlantirishning didaktik shart-sharoitlarini takomillashtirish, integrativ-fasilitatsion ta'lim muhitini yaratish orqali kasbiy faoliyatga kommunikativ yo'nalganlikni tarkib toptirish modelini ishlab chiqishni taqozo etmoqda. Jahonda talabalarining nutqiy kompetentsiyasini til o'rganishini takomillashtirish asosida integratsion metodik foydalanish, integrativ ta'lim muhitini yaratishning pedagogik mexanizmlarini takomillashtirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Ma'lumki, o'zbek va ingliz tillari ta'limida o'quv topshiriqlarini lingvopedagogik asoslarini integratsion metodik rivojlantirish, o'zbek va ingliz tillarida o'qitish, o'quv jarayoniga tegishli barcha turdagi o'quv qo'llanma, darslik, ko'rgazmali qurollardan tortib multimedia AKT vosita, materiallari asosida o'quv topshiriqlarini OTM talabalariga mos, innovatsion tizimli va o'rganishga qulay samarali usullarini ishlab chiqarish bugungi kunning dolzarb masala sifatida e'tibor berilmoqda. Ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy qismini, albatta, oliy ta'lim tizimidagi islohotlar tashkil etadi. Xususan, O'zbekiston Respublikasida oliy ta'limni tizimli isloh qilishning ustuvor yo'nalishlarini belgilash, mustaqil fikrlaydigan yuqori malakali kadrlar tayyorlash jarayonini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish, oliy ta'limni modernizatsiya qilish, ilg'or ta'lim texnologiyalariga asoslangan holda ijtimoiy soha va iqtisodiyot tarmoqlarini rivojlantirish maqsadida davlatimiz rahbarining 2019 yil 8 oktyabrdagi farmoni bilan tasdiqlangan O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Kontsepsiyasi sohadagi yangi islohotlar uchun debocha vazifasini bajarib bermoqda. Ushbu hujjatga intellektual taraqqiyotni jadallashtirish, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash, ilmiy va innovatsion faoliyatni samarali tashkil etish hamda xalqaro hamkorlikni mustahkamlash maqsadida fan, ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasini rivojlantirish singari vazifalar asos qilib olindi. Kontsepsiya mazmuni mamlakatimiz oliy ta'lim tizimini isloh qilishning ustuvor yo'nalishlarini aks ettiradi. Unda oliy o'quv yurtlarida qamrov darajasini kengaytirish hamda ta'lim sifatini oshirish, raqamli texnologiyalar va ta'lim platformalarini joriy etish, yoshlarni ilmiy faoliyatga jalb qilish, innovatsion tuzilmalarni shakllantirish, ilmiy tadqiqotlar natijalarini tijorlashtirish, xalqaro e'tirofga erishish hamda boshqa ko'plab aniq yo'nalishlar belgilab berilgan.

Bularning barchasi ta'lim jarayonini yangi sifat bosqichiga ko'tarish uchun xizmat qiladi. Bugungi kunda jahondagi nufuzli oliy ta'lim muassasalari ilm-fanning yirik o'choqlari hisoblanishi hech kimga sir emas.

Hozirda yangi-yangi oliy o'quv yurtlari, dunyodagi etakchi universitetlarning filiallari tashkil etilmoqda. Misol uchun, so'nggi 5 yilda mamlakatimizda 47 ta yangi oliy ta'lim muassasasi, jumladan, xorijiy universitetlarning filiallari tashkil etilib, oliy o'quv yurtlarining soni 125 taga etdi. Axborot texnologiyalar asri deb nom olgan XXI asrda hayotning barcha jabhalarida – sanoat, qurilish, kimyo, qishloq xo'jaligi, to'qimachilik, mashinasozlik va boshqa sohalarda yuksak taraqqiyotni yuzaga keltirish uchun ilm-fanni rivojlantirish, bu borada yangiliklar yaratish hayotiy zaruratga aylandi. Bu jarayon endilikda dunyoda taraqqiyot yo'lini tutgan barcha mamlakatlarda e'tirof etilmoqda. Respublikamizda ham ana shu jarayonga alohida e'tibor berilmoqda

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Hakimov M. O'zbek pragmatlingvistikasi asoslari. – Toshkent: Akademiya, 2013.
2. Qurbonova M, Yo'ldoshev. Matn tilshunosligi. – Toshkent: Universitet, 2014. – B. 10.
3. Safarov Sh. Kognitiv tilshunoslik. – Jizzax: Sangzor, 2006.
4. Safarov Sh. Semantika. – Toshkent: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2013. – B. 8

O'QUVCHILARNI CHET TILIDA NUTQIY KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISHDA TILSHUNOSLIKNING O'RNI

Rayxona Xasanova

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

Boshlang'ich ta'lim fakulteti talabasi

Ilmiy rahbar **Shaxnoza Razakova**

Boshlang'ich ta'lim nazariyasi

kafedrasi o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'quvchilarning chet tilda nutqiy ko'nikmalarini shakllantirishning uslubiy asoslari haqida fikr-mulohazalar bayon etilgan. Nutq atamasining ma'nosi fikrni shakllantirish va uni ifodalash usulini, tilning amalda qo'llanilishi va reallashuvi haqida ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: davlat va jamiyat, nutqiy ko'nikma, ta'lim, maktab, tovush, so'z, gap tuzilishi.

Kirish

Har qaysi davlat, har qaysi millat nafaqat yerosti va yerusti tabiiy boyliklari, harbiy qudrati va ishlab chiqarish salohiyati bilan, balki, birinchi navbatda, o'zining yuksak madaniyati va ma'naviyati bilan kuchlidir. Shu boisdan respublikamizda sog'lom, barkamol naslni tarbiyalab yetishtirish maqsadida ta'lim tizimini tubdan yangilash va isloh etish borasida miqyosi va ko'lamiga ko'ra ulkan ishlar amalga oshirilmoqda. Xorijiy tillarni o'rganish va ko'nikmalarni oshirish hozirda zamon talabi hisoblanadi. Chet tilini bilish insonga qo'shimcha

Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman

	Yaqubova Mahbubaxon Mamatismailovna	
150.	CHET TILI O‘RGANISHDA IZOHLI LUG‘ATLAR QO‘LLANISHI Muxayyoxon Axmedova	471
151.	Инглиз тилини ўқитишнинг таъмоийллари ва ёндашувлари Г.Б.Зайнобиддинова	473
152.	SOME INVENTION STRATEGIES IN IMPROVING WRITING SKILL Abdulazizova Sevara Ganiyevna	477
153.	MUSTAQIL ISHLARNI TASHKIL ETISH VA NAZORAT QILISH BUGUNGI KUN TALABI O‘rinboyeva Guluzro Dushayevna Raimjonova Mushtariy	479
154.	MODERN METHODS OF TEACHING ENGLISH Khatamova Zulaykho Kuchkarovna	483
155.	TA‘LIM SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR Xusenova Ibodat Ikrom qizi Razakova Shahnoza Dusmatovna	486
156.	O‘QUVCHILARNI CHET TILIDA NUTQIY KO‘NIKMALARINI SHAKLLANTIRISHDA TILSHUNOSLIKNING O‘RNI Rayxona Xasanova Shaxnoza Razakova	488
157.	XORIJIY TILLARNING RIVOJLANISHI VA ULARNI O‘QITISHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR Pulatova Iroda Shuhrat qizi Shahnoza Razakova	491
158.	SOURCES OF WORDS AND HINTS IN TEACHING VOCABULARY Latibjonov Azamjon Akramovich Chang Ming	494
159.	O‘QITUVCHILAR VA O‘QUVCHILAR O‘RTASIDAGI NOVERBAL MULOQOTNING TA‘LIM JARAYONIGA TA‘SIRI Mo‘minov Siddiqjon Mirsobirovich Kakharova Shohsanam Nabijon qizi	496
160.	CHET TILI O‘RGANUVCHILARIDA KUZATILADIGAN QIYINCHILIKLAR VA ULAGNING ECHIMLARI Raimjonova Mushtariy	500
161.	MASTERING ENGLISH PHRASEOLOGY: BRIDGING THE GAP TO NATIVE SPEAKER PROFICIENCY Inamova Marina Timurovna	501
162.	Gamifying Listening and Comprehension Skills: Effective Strategies for English Teachers in Uzbekistan Dr. Ravindra Kumar, Alisher Sidikov Uktamjonovich	506
163.	BASIC PRINCIPLES OF INQUIRY BASED LANGUAGE LEARNING Yo‘ldosheva Sevara Alisher qizi	512
164.	THE IMPORTANCE OF USING BODY LANGUAGE DURING SPEAKING Aliyeva Mahliyo Mashrab qizi	515